

Prehľad najdôležitejších zmien, ktoré priniesla novela zákona 252/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len “zákon”)

1. ZMENY TÝKAJÚCE SA ÚPRAVY ELEKTRONICKÉHO TRHOVISKA

Forma uzatváraných zmlúv (§ 3 ods. 9 zákona)

Spresňuje sa ustanovenie týkajúce sa formy uzatvorenej zmluvy, ktorá je výsledkom verejného obstarávania.

Zmena definície osoby podľa § 7 ods. 1 zákona

Mení sa definícia osoby podľa § 7 ods. 1 zákona, ktorá nie je verejný obstarávateľ ani obstarávateľ, a ktorej bolo poskytnutých viac ako 50% finančných prostriedkov verejným obstarávateľom. Táto osoba je povinná postupovať ako verejný obstarávateľ podľa § 6 ods. 1 písm. b) zákona (obec), s výnimkou povinností podľa § 10 ods. 2 zákona.

Zároveň sa § 91 doplnil odsekom 3, podľa ktorého osoba podľa § 7 zákona postupuje pri podlimitných zákazkách s využitím Elektronického trhoviska ako verejný obstarávateľ.

Zmeny v úprave Elektronického trhoviska (§ 9c a 9d zákona)

Základná úprava Elektronického trhoviska bola zaradená do prvej časti zákona (§ 9c a § 9d zákona) z dôvodu potreby úpravy základných inštitútov pre použitie Elektronického trhoviska v rámci nadlimitnej verejnej súťaže. Zároveň dochádza k vypusteniu ustanovení pôvodne označených ako § 92 až 95 zákona.

Spresňuje sa definícia pojmu „Elektronické trhovisko“. „Elektronické trhovisko je informačný systém verejnej správy, ktorý slúži na zabezpečenie ponuky a nákupu tovarov, stavebných prác alebo služieb, bežne dostupných na trhu, a to aukčným postupom, ak aj na zabezpečenie s tým súvisiacich činností“ a menia sa špecifikácie vybraných požiadaviek na Elektronické trhovisko.

Dopĺňa sa ustanovenie, podľa ktorého sa zmluva uzatvorená v elektronickej podobe s využitím Elektronického trhoviska považuje za zmluvu uzatvorenú v písomnej forme.

Na účely identifikácie a autentifikácie osoby pri používaní Elektronického trhoviska je možné použiť aj občiansky preukaz s elektronickým čipom a bezpečnostným osobným kódom alebo doklad o pobyte s elektronickým čipom a bezpečnostným osobným kódom.

Zavádza sa možnosť uzatvorenia rámcovej dohody prostredníctvom Elektronického trhoviska (§ 91 ods. 2 zákona)

Pri zadávaní podlimitných zákaziek s využitím Elektronického trhoviska sa doplnilo ustanovenie umožňujúce uzatvorenie rámcovej dohody, ktorá nesmie byť dlhšia ako 12 mesiacov. Prostredníctvom Elektronického trhoviska nie je možné zadať koncesiu.

Vypustenie možnosti využitia kritéria ekonomicky najvýhodnejšej ponuky pri zadávaní zákaziek s využitím Elektronického trhoviska (§ 96 zákona)

Vypúšťa sa možnosť využiť pri zadávaní zákaziek s využitím Elektronického trhoviska kritérium ekonomicky najvýhodnejšej ponuky.

Spresňuje sa ustanovenie upravujúce používanie postupu zadávania zákazky prostredníctvom Elektronického trhoviska (§ 97 zákona)

Spresňuje sa ustanovenie upravujúce oprávnenie verejného obstarávateľa nepoužiť postup zadávania zákazky prostredníctvom Elektronického trhoviska podľa § 96 zákona. Zároveň sa spresňuje rozsah ustanovení zákona, ktoré sa v takom prípade môžu primerane použiť. Zároveň dochádza k vypusteniu ustanovenia o aplikácii ustanovení o elektronickej aukcii (§ 43 zákona), ak ide o tovary bežne dostupné na trhu.

Dochádza k rozšíreniu primeraného použitia ustanovení § 96 ods. 4 až 8 zákona na postup zadávania podlimitnej zákazky podľa § 97 ods. 1 zákona. Zákon v súlade s doterajšou aplikačnou praxou jednoznačne zrovnoprávňuje oba vstupy do zadávania zákaziek na Elektronickom trhovisku.

Spresnenie postupu verejného obstarávateľa v prípade, ak pri zadávaní zákazky prostredníctvom Elektronického trhoviska postupom podľa § 97 zákona nebola predložená ani jedna ponuka

Upravuje sa postup verejného obstarávateľa v prípade, ak v predchádzajúcom postupe podľa § 97 zákona nebola predložená ani jedna ponuka, alebo ani jedna z predložených ponúk nevyhovuje požiadavkám určeným verejným obstarávateľom na predmet zákazky a za predpokladu, že pôvodné podmienky zadávania zákazky sa podstatne nezmenia, postupuje verejný obstarávateľ podľa § 100 zákona.

Úprava ustanovenia, ktoré stanovuje prípady, kedy nie je možné podať námietky (§ 140 písm. a) zákona)

Vzhľadom na zrušenie ustanovení § 92 až § 95 zákona dochádza k úprave ustanovenia, ktoré stanovuje prípady, kedy nie je možné podať námietky.

2. NADLIMITNÉ ELEKTRONICKÉ TRHOVISKO

Dopĺňa sa ustanovenie umožňujúce verejnému obstarávateľovi vytvoriť súťažné podklady aj prostredníctvom funkcionality Elektronického trhoviska, za predpokladu, že týmto postupom nebude narušená hospodárska súťaž (§ 34 ods. 19 zákona).

Dopĺňa sa ustanovenie umožňujúce verejnému obstarávateľovi vytvoriť oznámenie o vyhlásení verejného obstarávania aj prostredníctvom funkcionality Elektronického trhoviska, za predpokladu, že týmto postupom nebude narušená hospodárska súťaž (§ 50 ods. 6 zákona).

Dopĺňa sa ustanovenie umožňujúce verejnému obstarávateľovi a obstarávateľovi zadať zákazku na bežne dostupné tovary alebo služby postupom verejnej súťaže prostredníctvom Elektronického trhoviska za zákonom stanovených podmienok (§ 51 ods. 6 zákona).

Záväznosť ponuky zverejnenej na Elektronickom trhovisku (§ 96 ods. 2 zákona)

Dochádza k spresneniu definície ponuky zverejnenej na Elektronickom trhovisku, podľa ktorej zverejnená ponuka je návrhom na uzavretie zmluvy voči vopred neurčenému verejnému obstarávateľovi, a to za podmienok a spôsobom podľa tohto zákona a Obchodných podmienok elektronického trhoviska.

3. KONEČNÝ UŽÍVATEĽ VÝHOD (§ 12A ZÁKONA)

Zavádza sa definícia konečného užívateľa výhod – § 12a zákona ako inštitút, ktorý nahrádza doterajšiu úpravu preukazovania majetkovej účasti podľa § 26a zákona.

Zavádza sa zákaz uzatvorenia zmluvy s úspešným uchádzačom, ktorý nemá v registri konečných užívateľov výhod zapísaných konečných užívateľov výhod (§ 45 ods. 1 zákona)

V súvislosti so zavedením pojmu „konečný užívateľ výhod“ sa zavádza povinnosť, aby zmluvy, ktoré sú výsledkom verejného obstarávania, boli uzatvárané výhradne s uchádzačmi so známou majetkovou štruktúrou.

Rozšírenie povinností úspešného uchádzača pri poskytovaní súčinnosti pred uzatvorením zmluvy (§ 45 ods. 9 zákona)

V súvislosti so zavedením pojmu „konečný užívateľ výhod“ sa rozširuje povinnosť úspešného uchádzača (resp. uchádzača, ktorý sa umiestnil na druhom, resp. treťom mieste v poradí) poskytnúť súčinnosť verejnému obstarávateľovi pri uzatváraní zmluvy. Zákon ustanovuje okruh subdodávateľov, na ktorých sa vzťahuje povinnosť mať v registri konečných užívateľov výhod zapísaných konečných užívateľov výhod (§ 45 ods. 10 až 12 zákona).

Zavádza sa zákaz uzatvorenia zmluvy s úspešným uchádzačom, ktorý nemá v registri konečných užívateľov výhod zapísaných konečných užívateľov výhod a rozšírenie povinností úspešného uchádzača pri poskytovaní súčinnosti pred uzatvorením zmluvy (§ 100 ods. 8 zákona)

V súvislosti so zavedením inštitútu konečného užívateľa výhod sa dopĺňa ustanovenie, ktorým povinnosti podľa § 45 zákona súvisiace s registrom konečných užívateľov výhod sa vzťahujú na podlimitnú zákazku zadávanú bez využitia Elektronického trhoviska.

Register konečných užívateľov výhod (§ 134a až 134e zákona)

Dochádza k vytvoreniu registra konečných užívateľov výhod a úprave podmienok vyčiarknutia z registra konečných užívateľov výhod. Zavádza sa možnosť vypovedania zmluvy, koncesnej zmluvy alebo rámcovej dohody pre prípad, ak uchádzač nebol v čase uzatvorenia zmluvy zapísaný v registri konečných užívateľov výhod, resp. došlo k jeho vyčiarknutiu z registra konečných užívateľov výhod.

V § 149 zákona sa rozširuje okruh sankcií ukladaných verejnému obstarávateľovi alebo obstarávateľovi a z dôvodu zrušenia podmienky účasti týkajúcej sa majetkovej účasti dochádza k úprave sankcií ukladaných záujemcovi/uchádzačovi alebo dodávateľovi.

V § 153 sa rozširuje okruhu ustanovení, na ktoré sa primerane neaplikuje správny poriadok.

4. ELEKTRONIZÁCIA VEREJNÉHO OBSTARÁVANIA (§ 18 ZÁKONA)

Zavádza sa postupná elektronizácia postupov verejného obstarávania. Mení sa forma realizácie postupov verejného obstarávania spôsobom, že komunikácia a výmena informácií vo verejnom obstarávaní sa uskutočňuje písomne, prostredníctvom elektronických prostriedkov, ak zákon neustanovuje inak. Zákon zároveň určuje aj výnimky, kedy elektronická forma verejného obstarávania nie je povinná. Na zavedenie povinnej elektronickej komunikácie majú verejný obstarávateľia a obstarávateľia 1-ročné prechodné obdobie.

Predkladanie ponúk v elektronickej podobe (§ 39 ods. 3 zákona)

Elektronická ponuka musí byť predložená v oznámených komunikačných formátoch a oznámeným spôsobom tak, aby bola zabezpečená pred zmenou jej obsahu; ak sa vyžaduje kódovanie a šifrovanie, musí byť predložená vo vopred oznámených formátoch kódovania a šifrovania. Obsah ponuky možno sprístupniť až po uplynutí lehoty na predkladanie ponúk.

Úprava informačných povinností – zverejňovanie dokumentov v profile (§ 49a zákona)

Rozširuje sa možnosť zabezpečenia informačných povinností v profile podľa § 49a zákona tak, že verejný obstarávateľ alebo obstarávateľ môže splniť povinnosť uverejniť dokumenty alebo informácie v profile aj uverejnením priameho odkazu na informáciu alebo dokument uverejnený na inom webovom sídle; povinnosť zabezpečiť bezplatne neobmedzený, úplný a priamy prístup prostredníctvom elektronických prostriedkov tým nie je dotknutá.

Predkladanie ponúk v elektronickej podobe (§ 100 ods. 6 písm. f) zákona)

Spresňuje sa ustanovenie o predkladaní ponuky v elektronickej forme.

5. DYNAMICKÉ NÁKUPNÉ SYSTÉMY (§ 47 AŽ 47C ZÁKONA)

Upravuje sa novým spôsobom inštitút dynamických nákupných systémov v súlade s novými smernicami EÚ o verejnom obstarávaní – smernica 2014/24/EÚ (určená pre verejného obstarávateľa) a smernica 2014/25/EÚ (určená pre obstarávateľa).

Úprava okruhu ustanovení, ktoré sa primerane aplikuje na postup zadávania zákaziek na úseku obrany a bezpečnosti (§ 108a zákona)

Pri zadávaní zákaziek na úseku obrany a bezpečnosti sa upravuje okruh ustanovení, ktoré sa primerane aplikuje na tento postup o ustanovenia týkajúce sa dynamických nákupných systémov.

6. OSTATNÉ ÚPRAVY

Výnimky zo zákona o verejnom obstarávaní (§ 1 ods. 3 písm. n) zákona)

Rozširuje sa okruh výnimiek z postupov verejného obstarávania pri zadávaní podlimitných zákaziek a zákaziek podľa § 9 ods. 9 zákona.

Zmena finančných limitov (§ 4 ods. 3 zákona)

Dochádza k zvýšeniu dolnej hranice finančného limitu pri zadávaní podlimitných zákaziek verejným obstarávateľom (okrem verejného obstarávateľa podľa § 6 ods. 1 písm. a) zákona), ktorých predmetom sú bežne dostupné tovary, služby alebo stavebné práce, a to z 1.000 EUR bez DPH na 5.000 EUR bez DPH.

Zrušenie podmienky účasti týkajúcej sa majetkovej účasti (§ 26a a súvisiace ustanovenia)

Vypúšťajú sa ustanovenia týkajúce sa podmienky účasti podľa § 26a zákona (majetková účasť) a jej preukazovania. Vypúšťa sa povinnosť povinného vyžiadania dokladov na preukázanie splnenia podmienok účasti týkajúcich sa majetkovej účasti (§ 100 ods. 1 písm. b) zákona).

Zúženie povinného využitia elektronickej aukcie podľa § 43 zákona v rámci dynamického nákupného systému (§ 43 ods. 3 zákona)

Vypúšťa sa ustanovenie ohľadom povinnej realizácie elektronickej aukcie, ak ide o zadanie zákazky v rámci dynamického nákupného systému.

Vypúšťa sa postup zadávania podlimitných zákaziek s využitím porovnávania cien (§ 102a, 102b a § 91 zákona)

Vypúšťa sa postup zadávania podlimitných zákaziek s využitím porovnávania cien (pôvodne §102a a §102b zákona).

Vypúšťa sa postup zadávania podlimitných zákaziek s využitím Elektronického trhoviska postupom priameho rokovacieho konania (§ 98 zákona)

Vypúšťa sa zadávanie podlimitných zákaziek s využitím Elektronického trhoviska prostredníctvom priameho rokovacieho konania.

V § 101 ods. 1 písm. c) zákona dochádza k spresneniu dôvodu použitia priameho rokovacieho konania pri podlimitných zákazkách.

Nové prechodné ustanovenia (§ 155q zákona)

Dopĺňajú sa prechodné ustanovenia k úpravám účinným od 1. novembra 2015.

Novelizácie súvisiacich právnych predpisov pre novú úpravu registra konečných užívateľov výhod (Čl. II až IV zákona)

- Zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách
- Zákon č. 297/2008 Z. z. o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o ochrane pred financovaním terorizmu
- Zákon č. 563/2009 Z. z. o správe daní (daňový poriadok)

Ustanovenia o účinnosti novely (Čl. V zákona)

- Ustanovenia týkajúce elektronizácie nadobúdajú účinnosť od 1.11. 2015
- Ostatné ustanovenia (najmä ohľadom novej úpravy registra konečných užívateľov výhod) nadobúdajú účinnosť 15. dňom od vyhlásenia novely v Z.z.